

MARNO JÁNOS

Ballada

Szakállas, kopasz fejű tekintet,
ahogy meg van írva, betű szerint;
nem akar még elkeveredni, mint
a tészta egy régi asszony keze
alatt, a tésztában tejföl, vaj, egy
tojás sárgája, vagy kettő, ha ikrek
születnének belőle, és akkor meghal
a lány, a fiú meg megfélemledetten
viseli tovább a lány pamutharisnyáit.
A tarkóját érzi egész éjjel,
bal keze belelóg egy edénybe,
melyben bármi lehet. Keresztvíz éppúgy,
mint húgy, sárga, özvegyasszonyvizelet,
azé, aki értett a tésztagyúrúráshoz,
és érzéke volt a kelesztéshez.
A lánykának valóban vajból volt a
szíve, kenyérre, kalácsra kenhető,
és sok évig a levegőn kipirult
arccal ugrókötelezett reggeltől
alkonyatig, gesztenyebarna, dús, drót-
haja körbenyírva tarkójától
az álláig. Mi köze az írás szeszélyének
a törvénykezéshez. Húsz évig látszott
örökké ott állni a baromfiudvar
szegélyvasa mellett egy kövér szilvafa,
évről évre több és több szemet szálltak meg
in floribus a kukacok, s akkor jött egy férfi,
a község órásmestere, és kivágta a fát.
Haja azóta kifehéredett, ám nem hullott ki,
csupán hozzátapadt a lepényformájúra
nyomorult koponyalemezekhez.

Ha hinni lehet

a szemünknek, azt látjuk, hogy Jézus lekenyerezi a tanítványait. Akik ettől izgatottá válnak, fejüket többé-kevésbé hármásával összegugyják, és mohó tekintetüket odaodavetik a Mesterre. Aki viszont áttetsző nyugalommal gyakorolja tovább az asztali áldást, s rajta kívül még Júdás szorongat merengve a markában egy pénzeszacskót, lévén ő a Társaság pénztárnoka. A pénz teszi az embert. Fáradttá. Vagy fáradhatatlanná. Pénz nélkül mászhatna vissza máris a fára, akár a tiltottra, akár az égig érőre, amire duplán ráfázna. József Attilánál a semmi ága egy villanásra születik meg, egy hideg szélfuvallat a nyárfa levelét fonákjára fordítva ezüstös fejszesuhanást villant fel a költő tudatában, s ennek egyenes ági származéka a semmi ága. (Most kell résen lennem, nehogy túl messzire menjek, nem ismerve határt, sem Istent, sem embert, mint szajkózza nem egy faragatlan elme.) Az ember jó, ha vigyáz az elméjével. A tanítványok tehát azon is tanakodhatnak, azon kívül, hogy firtatják az áruló kilétét, hogy ők mivel kenyerezhetnék le Jézust. Mi az ördöggel. Hogy helyreálljon az egyensúly közöttük. Az ugyanis mindannyiuk számára dereng valahonnan, hogy az ördög sem az ördögtől való. Még a Mesterben is ott lehet a kisördög, máskülönben mért venné rá épp a leghűbb barátait, hogy tekintsék a kenyeret az ő testének s az ő vérének a keserű vörösbort. És miért árulná el nekik, hogy ki árulja majd el az éjjel őt a martalócoknak. A kisördögöt azért nem lehet rajtakapni soha, mert ő

írja elő minden cselekedetünket
mindig az utolsóelőtti pillanatban.
Ezért is veszélyes túl messzire
menni a kisördöghöz képest, cserben-
hagyhatja hirtelen az embert, s aki
őnélküle marad magára, azt biztos
elárulja a pénzügyi tanítványa.
Az asztalnál azonban nem Júdás, hanem
a szeretett tanítvány, János lányos
arca simul ki a Mester mellkasán,
akit hatásvadász alakok ezért
Magdolnával azonosítanak, mintha
helye lett volna az asztalnál bármely
fehérnépnek. Magam is János vagyok
névleg, és lányosan öltöztetett gyermek-
koromban az anyám, mégsem hiszem, hogy
Jézus arajaként vont volna a szívére,
ha bekerülök ismeretségi körébe.
Holott keringhet bennem is zsidó vér
éppen, néhány csepp legalább, annyi,
amennyi pótolhatná a kóros oxigén-
hiányt, mely lábfejemen belül dagasztja
a hússárt, hogy látványa még el is akasztja
lélegzésemet. Testem kátyújában
iparkodom szekerem rúdját a helyes
irányba állítani. Mi az, hogy helyes
irány, persze; oldalogva haladni
valamerre, talán az a leghelyesebb,
kerítések vagy falak mentén, egyiknek
sem tulajdonítva szimbolikus jelentést,
sem jelentőséget. Túl sokan vesztek
oda az elmúlt félévben a közelemből,
akiknek az életéért azóta némely
álmaiban küzdelmekbe bocsátkozom,
majd ébredvén kábán megrökönyödöm
a halálukon. Nem iszom a Salvus vízen
kívül semmit, hanem megkeresem Kállai
Ferencet a Youtube-on, ahol (többek között)
az Imádság háború után című verset
mondja a sír szélén roskadozó Adytól,
maga is haldokolva. Uram, nézz végig
rajtam, mondja, alsó megvilágításban,
amely lehet zseblámba vagy stekklámpa,

amit régen a liftszerelők használtak
a liftaknákban. Kállai és Ady; Ady
és Kállai, ez a két géniusz, nem csupán
összeadódtak a kísérteties, ám-
de mégiscsak mesterséges fényben,
hanem megszorzódtak tőle, mint mondják,
az univerzumban minden, beleértve
magát az univerzumot is, Istent
és a vacsorát, a kísérteties
magát, melynek az időtartama véges,
ám a pillanata csak egyre tágul,
csak tágul és tágul, nem bír abbamaradni,
mert a pillanat végeérhetetlen.

Szeptember végén

Ülünk a lefegyverző napsütésben,
párolgunk, kopárodunk, halljuk, hogy
a fejétől bűzlik a hal, a halat
magát azonban nem halljuk, elhalad
mellettünk némán, az árnyék nyirkában,
egybeolvadva az iszap ezüstös
villódzásával. Az iszap a napon
megrepedezett, morajlás támad,
és elhal hamar, az úttest felől,
mely a falumból jön és a faludba
vezet; fejed az ölemben éppen,
mikor a tünetek egyszerre újra
jelentkeztek. Sütött a szeptember
végi, délutáni nap, a tó vize
borzongatóan hideg, a színe
sokára viszont ismét tükörsima.
Aggódva nézem, csakugyan alszol-e.
Fuldokoltam, a fejem majd' széthasadt
a feszült figyelemben. Fejben dől el
minden, ezt hallom húsz-huszonöt éve
az utcán, a buszon, villamoson,
orvosi rendelőkben, és olvasom
is nem egy lapban, könyvben vagy inter-

netes felületen, ezért aztán nem
sokat sírnék utána, ha egyszer csak
el találnám veszíteni a fejem.
Jelenetet rendeznék, önfeledten,
magamból kikelve, kékesfekete
körmökkel az oxigénhiánytól.
Vénámból tinta folyna vér helyett,
nézném, hogy hízik a betűm a csönddel -
reszketve térnél magadhoz ölemben,
s szólnál felülve: Beesteledett?